

วิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาปฏิบัติการข้าวสาร, ข้าวลื้อและแบบแผนการเกิดฝูงชนุ่นวาย: กรณีศึกษาเปรียบเทียบเหตุการณ์โจรนิจจาและเหตุการณ์จับนาวิกโยธินเป็นตัวประกันในภาคใต้ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยกระบวนการเกิดและปฏิบัติการข้าวสารในลักษณะของข้าวลื้อ และปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติการข้าวสารในลักษณะของข้าวลื้อตามหมู่บ้านนำไปสู่จุดจบของความรุนแรง การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีข้าวลื้อและพฤติกรรมฝูงชนุ่นวาย และแนวความคิดด้านการปฏิบัติการข้าวสารในลักษณะของข้าวลื้อ ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บข้อมูล โดยมีเทคนิควิธีที่สำคัญคือ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ รวมถึงการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการวิจัยพบว่า ข้าวลื้อที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านบือนังคือเปาะ ต. ต้นหยงมัสและหมู่บ้านต้นหยงลิมอ ต. ต้นหยงลิมอ อ. ระแงะ จ. นราธิวาส ไม่ได้เกิดจากกระบวนการตามธรรมชาติทั่วไป แต่เป็นข้าวลื้อหรือข้าวสารประเภทหนึ่งตามหลักการปฏิบัติการข้าวสาร ข้าวสารที่ถูกปล่อยมาในรูปแบบของข้าวลื้อดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นจากฝ่ายต่อต้านอำนาจรัฐหรือหน่วยงานราชการ และสำหรับพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญและเฝ้าระวังเป็นพิเศษ

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายทางการเมืองของผู้มีอำนาจ การเคลื่อนไหวของขบวนการต่อต้านอำนาจรัฐในรูปแบบโครงสร้างเงาซ้อนทับอำนาจรัฐกับกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น ปัจจัยภายใน ได้แก่ การมีเครือข่ายปฏิบัติการข้าวสารในหมู่บ้าน กระบวนการส่งผ่านข้อมูลถูกบิดเบือน ความเชื่อถือศรัทธาผู้ปฏิบัติการข้าวสารในลักษณะของข้าวลื้อ ทศนคติที่มีความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างรัฐและชาวบ้าน รวมทั้งความห่างเหินระหว่างรัฐกับชาวบ้านก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา

ผลการวิจัยสรุปว่า การปฏิบัติการข้าวสารในลักษณะของข้าวลื้อและการแพร่ระบาดของพฤติกรรมฝูงชนุ่นวายมี 2 ประเภท คือ รูปแบบการก่อตัวอย่างซ้ำๆ ซึ่งจะมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมฝูงชนุ่นวายทำลายล้างรุนแรง และการใช้การปฏิบัติการข้าวสารเพื่อหวังผลในทางปฏิบัติฉบับล้นทันที

The thesis presents a comparative study of the two incidents in the southern border region of Thailand : the so-called Ninja Bandit case; and the fatal hostage-taking of two marines. The objectives are to research into the process of information operation and factors influencing rumour-propelled type of information operation that culminated in violence. The research employs the theoretical framework of rumour and mob behaviour; and rumour-based genre of information operation. In data collection, the researcher applied qualitative research protocol, with significant techniques being participatory observation; interview of key informants and in-depth interview.

The research findings established that rumours circulated in Buenangguepoh Village in Tanyongmas Sub-District; and Tanyonglimo Village in Tanyonglimo Sub-District in Rangae District, Narathiwat did not follow a normal, natural course. Instead, these rumours bore the characteristics typical of one type of information operation. Such "information" formulated in the shape of rumours could have originated from those resisting the State power. For a region of distinct ethno-religious, linguistic and cultural diversity, particular significance and vigilance must be accorded.

In addition, external factors namely political policy of the powers that be; movement of the resistance operating a "shadow power structure" and local vested-interest groups; and internal factors namely the existence of information operation network within the villages, the process of information distortion, trust placed in rumour-based information operatives, the contentious gap in attitude between the villagers and the State; and the distance between the State and people have played instrumental role in aggravating the problem.